

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent, vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorum Evangelicorum D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In Sacrosanctum Euangelium secundùm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

20. Patres nostri in monte hoc adorauerunt, & vos dicitis quia Hierosolymis est locus vbi adorare oportet.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

sua quadam energia, efficacia, & impetu (qualis in salientibus est, longè alia quàm in ambulanti- bus, aut quoquo modo incedentibus) ad eam hominem perducit. Ab impetu quippe & virtute principij seu fontis sui Spiritus Sancti, cui nos hæc alterius aquæ dona coniungunt, hæc aqua, hæbent hæc dona & gratiæ credentibus infusæ, vt eos ad Deum perducant, Deoque ac vitæ æternæ dignos faciant. Sumpta est metaphora ab aqua materiali, quæ tantum adscendit quanta est altitudo principij à quo emanat. Sic dona Spiritus Sancti, quia ab eo procedunt, ad eum ipsum eiusque fruitionem hominem cõscendere faciunt. De diuini Spiritus efficacia hoc in loco à Christo significata, vide latius & vberius disputata in Promptuarij Catholici parte Quadragesimali, in Feria 6. hebdom. 3. Quia enim ad præsentis literæ explicationem ea non faciunt, ea hoc loco non repetimus.

20. *Patres nostri in monte hoc adorauerunt, & vos dicitis quia Hierosolymis est locus vbi adorare oportet.*

Quia hæc mulier Patrum veteris testamenti factum de cultu Dei in monte Samariæ contra Christum præposterè protulit, bonus Calvinus pulchrum sibi argumentum nactus visus est, vt omnem in vniuersum Patrum & Magistrorum Ecclesiæ Christi autoritatè labefactaret; nostramque in illorum factis ac dictis vel imitandis vel in veritatis antiquæ testimoniū proferendis diligentiam in vniuersum condemneret. Quæ in re perinde facit ac si nullas Scripturas pro veritate proferendas quisquam diceret, eo quod diabolus illas contra Christum impiè & præposterè protulit. Sed audiamus superbi hominis ad hunc locum hæc de re verba. *Hic locus (inquit) insigni documento est, quàm præposterè faciunt, qui posthabito Dei mandato se cõformant ad Patrum exempla.* Illi haud dubiè præposterè faciunt qui Dei mandatum Patrum exemplis postponunt: quod nemo Catholicus facit. Cæterum Catholici Patrum exempla imitantes, non illa Scripturis aut Dei mandato anteponunt; sed quid doceant Scripturæ, & quid iubeat Deus, malunt à Patribus discere quàm à Caluino; ab Ecclesiæ Magistris antiquissimis & tam eruditissimam quàm sanctitatis nomine celeberrimis, quàm ab vno nouello hæretico, & indocto (quod frequentes eius contradictiones demonstrant) & impio, quod detestandæ eius hæreses, maxime

SS. Patrum
imitatio
& allega-
tio defen-
ditur.

Patres
non Dei
mandato
sed hæreti-
corum plu-
citis ante-
ponuntur.

maximè de Deo autore & impulsore peccati (vt olim demonstrauimus) ad oculum loquuntur. Audiamus tamè petulantis hominis accusationem; & si quid ea ponderis ac momenti habeat, dispiciamus. *Notandum (inquit) est quor modis hic peccare soleat mundus.* Bonus Caluinus aut extra mundum aut de mundo non est: nisi fortè & idem peccet sicut solet mundus. *Sape (inquit) contingit vt sine delectu pro Patribus maior pars sequatur qui minimè omnium habendi erant Patres.* Si qui ita peccant, Patrum authoritati nihil hoc derogat, sed eorum temeritatem arguit qui pro Patribus habent qui non habendi erant. Multi olim pro Scripturis habebant quæ apocrypha erant: quod Scripturarum iustam authoritatem nihil imminuit. *Ita hodie Papiſtas videmus, quum inflatis buccis Patres decantant, nullum Prophetis & Apostolis locum dare.* Putidum mendacium impostore hæretico dignum. Sic Patres allegant Catholici, vt Scripturis Prophetis & Apostolicis primum semper concedant locum. *Vbi autem paucos nominarunt honore dignos, coaceruare ingentem hominum sui similitum cateruam, vel saltem descendere ad corruptiora secula, quibus etsi nondum tam crassa barbaries inualuerat, religio tamen & doctrina puritas multum declinauerant.* Bene est quòd saltem aliquos Patres honore dignos censere dignatur. Quæ sit alia ingens caterua, coniciendum lectori relinquit, ne, si eos nominaret, in promptu esset exceptio. Cui hoc vnum respondemus, in illa caterua non alios esse, nisi qui Patres illos honore dignos in eadem doctrina ac fide imitati fuerunt. De seculis corruptioribus quod garrit, in nullius seculi Patribus vera hactenus vacillauit fides: nisi aut nullam tunc Christi Ecclesiam, aut sine legitimis Patribus Ecclesiam fingat. Est autem hodiernum seculum omnium quæ hactenus fuerunt, ad fidem ac religionem quod attinet, propter grassantes sine numero hæreticos, corruptissimum. *Ergo tenendum est sedulo discrimen, ne Patres conseantur, nisi quos constabit fuisse Dei filios: deinde qui pietatis suæ excellentia hunc honoris gradum promeriti sunt.* Tenendum quoque sedulo discrimen est, ne scriptura Canonica conseatur, nisi quæ constabit diuinitus fuisse inspiratam: deinde quæ doctrinæ suæ excellentia hunc honoris gradum promerita sit. Sed nec propterea aut Patrum, aut scripturæ, ea, quæ cuique debetur, labefactatur authoritas.

Frequenter etiam in eo peccatur, quòd temere ex Patrum factis communis lex statuitur. Frequenter quoque in eo peccatur,

In opere de Iustificat. lib. II.

I.

Caluini putidum mendacium.

2.

caur,

catur, quòd ex sanctorum factis in Scriptura commemoratis communis lex statuitur. Nam quia Helias sacerdotes Baal magno numero interfecit, licere sibi hodie Calvinistæ putant sacerdotes Catholicos mactare: & quia Abraham cum ancilla Agar consentiente Sara confuge concubuit, Calvinianæ ancillæ morosas se habere dominas conqueruntur, quòd quum illæ steriles aut vetulæ sint, cum heris suis dormire non permittantur. Nihil fingo, sed quod in nostra Anglia gestum scio. Taceo alia pudoris & modestiæ causa. Nihil hoc tamen vel Scripturarum vel Patrum iustam reputationem imminuit.

Vulgus enim non satis honoris se Patribus habere putat, nisi eos eximat hominum numero. Sic quidam Evangelici fratres non satis honoris se diuinis Scripturis habere putant, nisi omnia in illis conscripta ipsi quoque sine discrimine imitentur. Ita dum nobis in mentem non venit homines fuisse qui labi poterant, vitia virtutibus promiscuè miscemus: unde sequitur pessima in viuendi ratione confusio. Nam quum ad legis regulam examinanda sint omnia hominum facta, trutinam ipsam suis ponderibus subiicimus. Denique ubi tanti sit Patrum imitatio, impunè post eos se peccare mundus putat. Totum hoc ex præpostera quoque Scripturarum lectione accidit interdum, ut vix pro vitiis habeantur quæ à Sanctis viris vel malè perpetrata, vel in figura gesta legunt, aut ab aliis lecta audiunt. Sic propter Dauidis adulterium & homicidium electorum peccata excusantur: & duas sorores ducere exemplo Iacob, aut se ipsum interficere exemplo Sampsonis, aliqui malè sani hæretici se posse arbitrati sunt. Nec tamen vel Scripturarum lectio, vel sanctorum Patrum pia & prudens imitatio, propterea explodenda est. Et Patres quidem homines fuerant, qui labi poterant. Calvinus similiter & Lutherus homines, opinor, fuerunt, qui multò probabilius & labi, & decipi, & toto cælo à veritate ac pietate aberrare poterant, turpissimeque

Gnostici & Circuncelliones.

Bolsecus in vita Caluini.

In fine libri de seruo arbitrio.

aberrarunt. Calvinus tamen, ut eum sui imitentur, adeò libenter semper tulit, ut neminem sibi contradicentem ferre potuerit. Lutheri verò illa superbissima vox est. *Ego in hoc libro non contuli, sed asserui & assero: & penes nullum volo esse iudicium, sed omnibus suadeo ut præstent obsequium. Et iterum Scio me mea dogmata habere de cælo.*

3. *Tertium vitium est (ait Calvinus) praua emulatio, ubi scilicet nec eodem præditi spiritu, nec eodem instructi mandato, trahimus in exemplum quod aliquis Patrum fecit. Quid hoc tertium à secundo differat quod proximè posuit, nec ipse Calvinus*

uinus distinguit vnquam, nisi quod ibi imitationem dixit, hic æmulationem prauam vocer. Sed quid ex eo inferat videamus. *Ex hoc fonte fluxisse bonam partem veteris monasticæ fatebuntur qui prudenter veterum scripta expendunt.* Laudo Caluini ingenuitatem. Si enim veteres Monachi à suis maioribus sua instituta acceperunt, eosque imitati sunt; profectò nec res noua est monasticæ vitæ institutum (vt clamare solent hæretici) nec veteres Monachi sua aliqua inuenta amplexi sunt, sed à probatissimis Patribus ea hauserunt. Laude hoc dignum, non vituperio, nemo æquus negabit. Ergo (ait Caluinus) *nisi sponte errare libeat, semper videndum est quo quisque spiritu donatus sit, quid ferat cuiusque vocatio, quid singulis conueniat, & quid singulis sit mandatum.* Bonus Caluinus, quod semper in Ecclesia Catholica accuratè seruatum est, nunc demum quasi nouus de cælo Magister, alios se docere posse arbitratur. Quis nescit in Ecclesia Catholica ordinem hierarchicum esse, vt, ad pietatis studium quod attinet, nec nouum aliquod institutum à pluribus suscipiendum sine iusta autoritate & stricto examine approbatum aliquando fuerit, nec priuatæ personæ singulare aliquod vitæ genus sine Patrum suorum spiritualium ac superiorum approbatione aggredi vnquam potuerint? nihil ergo ad rhombum hæc omnia. Videamus reliqua.

Huius tertio vitio affine est aliud, confusio scilicet temporum, dum posteri in Patrum exemplis occupati, diuersam agendi legem sibi à Domino prescriptam esse non cogitant. Hoc si ita est, iam ad primam accusationem redit, de iis qui post habito Dei mandato ad Patrum se exempla confirmant. Cui quod antea responsum est, hic quoque satisfaciet. Sed aliquid in specie dicturus Caluinus est. Audiamus. *Huius (inquit) inscientia acceptum refertur debet immensa ceremoniarum congeries, quibus obruta est Ecclesia sub Papatu.* Hæc adhuc indefinita accusatio est, quia nec ceremonias designat, quæ spirituali huic viro displicent, nec ex qua parte stet illa cõgeries ostendit. Sed dolosus versatur in generalibus; & Caluino magis ex re visum est dolo agere, quàm in sinceritate veritatis & honestatis. Audiamus adhuc cætera.

Statim ab Ecclesia exordio in hac parte peccari cœptum est, quia plus valuit stulta Iudaismi affectatio, quàm decebat. Habebant Iudæi sua sacrificia. Ne tali pompa carerent Christiani, inuentus est immolandi ritus. Quasi verò deterior futura esset Christiana Ecclesia conditio, si cessassent omnes vmbra quibus offusca

offusca

Veteris Ecclesie accusatio multa de causis rejcienda. Matt. 10.

offuscari poterat Christi claritas. Hic instituitur veteris Ecclesie accusatio. Sed primum totam actionem reiicimus vt nefariam conpirationem, iuri humano atque diuino repugnantem. Non est audiendus filius contra patrem, aut seruus contra dominum, in iis quae ius paternum, aut domini prerogatiuam concernunt. Non est discipulus supra magistrum, neque seruus maior domino suo. Caluinus aut filius & membrum Ecclesie est, aut extraneus, hospes, & aduena. Si filius, aut membrum, non est audiendus contra Patres & capita Ecclesiarum Christi. Si extraneus & aduena, eius accusatio contra domesticos fidei multo magis reiicienda est. Deinde iuxta

1.

Apostoli regulam, Aduersus presbyterum accusatio recipienda non est, nisi sub duobus aut tribus testibus. Caluinus ergo contra totum presbyterium veteris Ecclesie solus arguens & absque testibus, non audiendus, sed castigandus est. Rursum,

2. 1. Tim. 3.

Actio sequitur forum rei. Si veteris Ecclesie Patres reos constituere Caluinus vult, non eos apud tribunal suum, sed apud tribunal Christi, quod in terris aliud non est quam Ecclesia Christi, conuenire debet. Nunc homo impius, & audax, actorem & iudicem agit; accusat, & condemnat. Nullam Ecclesiam sed seipsum audit. Postremo quid erit in religione firmum,

3.

quid constans, quid certum, si totius veteris Ecclesie ab ipso eius exordio (sic enim loquitur) praxis, idque in toto extremo cultu, post tot secula, argui, reprehendi, superstitionis & affectati Iudaismi damnari possit? An non eadem libertate quilibet alius haereticus quodlibet fidei dogma, quanta libet omnium Patrum ab ipso Ecclesie exordio consensione firmatum, conuelleret, arguere, & condemnare poterit? Quare hac in re Caluinus nihil nisi suam dementissimam insaniam pio & prudenti lectori prodidit. De illis enim dubitare (multo magis illa affectati Iudaismi damnare) quae tota per orbem fre-

4.

quentat Ecclesia, insolentissima insania est, ait S. Augustinus, vir (ni fallor) Caluino modestior & fide dignior. Sic ipsam (vt dixi) actionem, vt improbi hominis nefariam conpirationem, merito reiicimus. De re vero ipsa, mox in alio huius

Epist. 118.

Euangelij loco dicitur.

Infra cap. pres. v. 21.

Iam ad recentioris Ecclesie accusationem descendit, & ait Sed postea longius erupit, ac sine modo grassatus est furor. Feriosa est infani cerebri declamatio, nulla ratione subnixta, nullo argumento firmata. Concludit tandem. Ergo ne hic labamur, semper ad presentem regulam attentos nos esse oportet. At quae est haec praesens regula? Attendat Lector, ne se inanibus

Recentioris Ecclesie accusatio refellitur.

vet

verbis falli patiatur. Olim (inquit) suffitus, luminaria, vestes
 sacra, altare, vasa, & similes ritus Deo placebant. Nempe quia
 obedientia nihil habet gratius vel magis pretiosum. Nunc à
 Christi aduentu mutata est ratio. Qui sic Caluine, aut vnde
 id probas? Ne vno quidem verbo probat impostor à Christi
 aduentu mutatam esse rationem, vt nunc caeremoniis exter- Caluini
 nis in cultu Dei externo non sit opus. Sed suam nudam ac fundamen-
 simplicem assertionem, totius accusationis fundamentū po- tum, pro-
 nit. Suam nudam ac simplicem assertionem, presentem regu- pria asser-
 lam vocat, ad quam attentos nos esse oportet. Post omnem de- tio.
 clamationem tam contra veterem quàm contra presentem
 Ecclesiam, quum ad rem & punctum venit, quo accusatio-
 nis totius causa, ratio, fundamentum constitui debet, nihil
 adfertur aliud, quàm nuda & simplex affirmatio. Atqui qua
 ille facilitate mutatam iam esse in Christi aduentu rationem
 affirmat, vt altaria, quæque eò pertinent, locum amplius in
 Ecclesia Christi habere non debeant, eadem facilitate hoc
 totum nos illi negamus: & negantem habemus nobiscū vni-
 uersam Ecclesiam Christi tam veterem ab ipso eius exordio
 quàm presentem. Nec negamus tantum, sed & ex Apostolo
 probamus, disertis verbis dicente. *Habemus altare de quo ede- Hebr. 13.*
 re non habent potestatem qui tabernaculo deseruiunt. Si alta-
 re, suffitus quoque, luminaria, vestes factas, vasa, & similes ri-
 tus eò pertinentes. Cæterum de re hic non disputamus, nec
 disputandi locus est. Caluini tantum aduertenda improbitas,
 impudentia, impietas, qui post tam longam accusationem
 tam in genere quàm in particulari, tam grauem, tam acerbam,
 quum ad causam firmamentum venit, nihil quàm lectorem
 ludificat. Perperuus hic illi mos est. Audacter asserit, confi-
 denter accusat, copiosè cõcludit. Nihil omnino probat, nihil Caluinus
 confirmat. Hoc est impostorem ac seductorem agere, & vt verus im-
 Apostolus dicit, *in astutia & nequitia circumuenire. Quare postor.*
 iterum post nudam & simplicem assertionem suam fortissimè Ephes. 4.
 concludit. Ergo quid nobis in Euangelio prescribat Christus,
 considerandum, ne temerè sequamur quod sub lege Patres ser-
 uarunt. Nam qua tunc fuit pia sacrorum observatio, hodie sce-
 leratum sacrilegiū foret. Quid in Euangelio prescribat Chri-
 stus, & quàm late patet docendi potestas Ecclesie magistris
 in Euangelio data, & quatenus externis ritibus Deus colen-
 dus sit, ipsa nos Ecclesia docere debet & docuit, nō Caluinus,
 non alius quilibet post tot secula nouellus magister. Lippis
 ac tonforibus in Ecclesia Catholica notum est, caeremonias
 Eccle

Ecclesiæ non ex imitatione Iudaica magis quam Ethnica, sed ex Apostolorum & Apostolicorum virorum pia institutione promanasse. De qua re mox plura dicemus in postremo huius Euangelij loco. Nam de ipsa SS. Patrum saluberrima & necessaria autoritate, & quatenus ea valeat, & quousque se Lib. 7. ca. extendat, in opere nostro de Principiis fidei iam olim latè 11. & seqq. diximus.

22. Vos adoratis quod nescitis: nos adoramus quod scimus.

Intentiones
bona frustra
impugnatur.

Locus impotentem Caluini calumniam, qua Catholicos ad hæc verba grauat, paucis repellendi. Hoc (inquit) *submine concidunt bona omnes intentiones quas vocant. Habent enim homines nihil posse quam errare, ubi sua eos regit opinio sine verbo aut mandato Dei. Nam Christus personam & consanguinitatis sua suscipiens, Iudeos longè à Samaritanis distans docet, & hoc uno eos præstare, quòd, æterna salutis fœdus cum illis pepigerat Deus: & quòd non incognitum aliquod nomen, sed Deum unum adorant, qui se illis patefecit, & à quo sunt in populum adoptati.* Obseruanda est collectionis Caluinianæ absurditas pariter & impietas. Absurda & insulsa hæc collectio est. Samaritani quia cum vero Deo falsos deos colebāt, nec ullam habebant religionis suæ certam regulam ac normam, videlicet nec Scripturas (nisi solum Pentateuchum) nec sacerdotes legitimos & à Deo missos, nec certa & legitima sacrificia aut festa à Deo instituta, sed in quatuor sectas (Sebnaeos, Corthenos, Dositheos, Essenos) diuisi, tam sacrificia immutabant, quàm festa transferebant, prout cuique sectæ visum erat, & à solo diuini cultus loco ac templo abhorrebant; has & alias ob causas, adorabant quod nesciebant, id est, in toto Dei cultu aberrabant: ergo Christiani Catholici nullas bonas intentiones habere possunt, nisi quæ in Dei verbo aut mandato scripto continentur. Hæc est enim ex illis

Epiphanius
her. 9.

Caluiniana
absurditas
in simili
demonstratur.
Rom. 8.

verbis, *Vos adoratis quod nescitis*, Caluini conclusio. Cuius absurditas in simili apparebit. *Qui ambulat in tenebris, ambulat quòd nescit*: ergo qui ambulat in lumine, nisi lucernam manu gerat, ambulat quoque quòd nescit. Christiani quippe Catholici, & fide iam ac Spiritu Dei donati, *ambulant in lumine, aguntur Spiritu Dei*, habent ductores quos Deus illis dedit. Scripturarum lucerna non semper opus habent. Multa pietatis opera vel ex Spiritus sancti solo instinctu, vel iuxta ducto